

22 נובמבר 2018
1118389

לכבוד
הצוות הבינמשרדי
לבחינת מדיניות הקצאת היתרים להעסקת מומחים זרים

נייר עמדה:

קול קורא בנושא מיפוי צרכי המשק לעובדים זרים מיומנים לתעשייה

בראשית הדברים נציין כי לשכת המסחר מייצגת את מגזר המסחר והשירותים ומייצגת כ 70% מהמשק, בין השאר יבואני תרופות, יבואני ציוד רפואי, יבואני מכונות תעשייתיות, ועוד. חלק מהשירותים אותם מספקים חברות אלו הם שירותי אחזקה, תיקון והדרכה למגוון גדול מאוד של מוצרים, מכשירים ומכונות.

על אף שבשנתיים האחרונות מיושם נוהל מקוצר למתן היתר העסקה למומחה זר לתקופה קצרה אין הנוהל נותן מענה הולם לבעיות והקשיים הטמונים ביישומם. קשיים אלה עלולים לגרום לסיכול של עסקאות רבות, הקטנת ההזדמנויות לעסקים עם מדינות אחרות, הכבדה כלכלית קשה על עסקים בישראל ואף אי עמידה של ספקים ויבואנים ישראלים בחוזה התקשרות שלהם עם גופים ומוסדות בארץ.

משך זמן הטיפול בפניה

בדיונים שקיימנו עם רשות האוכלוסין וההגירה נאמר שמשך הטיפול בבקשות עפ"י הנוהל המקוצר לא יעלה על שישה ימי עסקים. בנוסף התחייבה הרשות לנסות ולקצר את מועדי תגובתה אף יותר מכך. אנו מעריכים את הנכונות לנסות ולקצר את זמני הטיפול כשמדובר בבקשות חריגות. עם זאת לצערנו אין בכך להוות פתרון לבעיה עמה מתמודדים היבואנים.

לצורך ההמחשה, אצל יבואני ציוד ומיכשור רפואי הצורך וההכרח בהבאת מומחה/טכנאי לתיקון מכונה הוא מיידי, דחוף ביותר ואינו סובל שום דיחוי. לכן גם טיפול של רשות האוכלוסין בבקשה, שהוא קצר משישה ימים לא יסייע בעניין.

להזכיר, מדובר בין היתר בתקלות או קלקול של ציוד או מכשירים שהם מצילי חיים או שנועדו לטפל במחלות קשות ולאבחן מחלות כגון: מכונות הנשמה, מכונות לב ריאה, מכשירים לטיפול בהקרנות בחולי סרטן, אינקובטורים, מכשירי דיאליזה, מכשירי MRI, ציוד חדר ניתוח, מכשירי CT, רנטגן אולטרסאונד ועוד ועוד.

מדובר בציוד רפואי המופעל במשך כל שעות היממה (24/7), אשר חלקו עולה לכדי ציוד מציל חיים בכל רגע ורגע נתון ואין שום אפשרות להמתין לקבלת אישורים מתאימים במקרה של תקלה. כל עיכוב בתיקון הציוד והחזרתו לשימוש פעיל ושוטף עלול לגרום לפגיעה ממשית בבריאות הציבור ואף לסיכון חיי אדם.

מעבר לעניין הברור מאליו של הצורך להעמיד לרשות הציבור ציוד רפואי באופן שוטף, יובהר שוב כי היבואנים התקשרו בהסכמים עם מוסדות הבריאות בישראל על פיהם מחויבים היבואנים, להיענות לקריאת שירות גם בפרקי זמן של שעות ספורות ולא בכדי. מדובר בעניין מתבקש והכרחי לאור מהות וחשיבות המכשירים לחיי אדם ולבריאות הציבור. לא רק כי עיכוב כלשהו מעבר למה שדורש המוסד הרפואי יגרום לפגיעה בהכרח בציבור המטופלים אלא שעיכוב כאמור יגרום ליבואן הישראלי להפך את הוראות ההסכם בינו לבין מוסדות הבריאות.

לא יעלה על הדעת להעמיס על התורים הארוכים ממילא במערכת הבריאות עיכוב נוסף בשל נטל ביורוקרטי של המתנה לקבלת היתר.

עלויות

עלות האגרה שמשולמת לצד הגשת הבקשה לקבלת היתר עומדת על 1,190 ₪. אגרת שלב ב' הארכה 2,500 ש"ח, 52 ש"ח ליום, 175 ש"ח לרישיון, 175 ש"ח לאגרה רב פעמית. בנוסף בצמוד לכל בקשה קיימות עלויות נוספות שעלויות להצטבר עד סכום של כ- 8,500 שקלים. זהו סכום עצום שהיבואנים/עסקים מתקשים מאוד לעמוד בו.

לצורך הדוגמה, אחת מהחברות אשר פנתה אלינו בנושא ציינה שהיא מזמינה כ-2-3 טכנאים/מומחים במקביל, השוהים בארץ 2-5 ימים בכמות של כ-20 מומחים בחודש. חישוב פשוט מעמיד את הסכום המשולם רק בגין אגרות על סכום אסטרונומי של כ-24,000 שקל בחודש.

נוסיף ונציין את הזמן והקצאת כוח אדם שנדרשים להשקיע בהגשת הבקשה לרשות האוכלוסין, המתנה בתורים והחתמת מסמכים. מדובר בהוצאות כספיות שלא כל עסק יכול לעמוד בהן לא כל שכן עסק קטן או עסק בינוני.

הכבדות בירוקרטיות

נציין מספר דוגמאות שמכבידות ומאטות את הפעילות.

מציאת טכנאי מתאים לעבודה מסוימת אורכת זמן, לאחר מכן המתנה להגשת בקשה וקבלת ההיתר אורכת עוד מספר ימים. עד שמתקבל האישור הטכנאי אינו זמין יותר. מתקבל אישור לטכנאי שלא יגיע ובשל כך יש להתחיל את כל התהליך מחדש, כולל תשלום נוסף.

בעת גילוי תקלה והזמנת טכנאי מיצרן בחו"ל לא תמיד ידוע מיהו הטכנאי שיגיע בפועל.

במקרים מסוימים מתגלה שיש צורך בהארכת השעות. הגשת הבקשה מתעכבת עד כדי כך שהטכנאי נאלץ לעזוב את הארץ מבלי שהתקבל היתר.

החתמת דרכון

מומחה שמגיע לישראל לתקופה קצרה בת ימים ספורים בלבד, לצורך מתן שירותים מוגדרים וספציפיים נאלץ להקדיש מחצית או יותר משהייתו בעמדה בתור ובהחתמת טפסים בלשכת הרשות. במקרה שהוא מגיע בסוף שבוע או ביום בו משרדי הרשות סגורים (יום ד') הוא עוזב הארץ מבלי שהיה ביכולתו להחתים את הדרכון כלל.

ואם יעשה זאת בא כוחו או מי מטעמו, הרי שיאלץ להפקיד דרכונו בידי זר שיאלץ לבלות ימים רבים בלשכת הרשות. זהו נטל בירוקרטי קשה ומיותר שעלותו לעסקים הינה עצומה, לא מידתית ואף לא הגיונית.

מומחים המגיעים מחו"ל לצורך טיפול בתקלות או הדרכה הם אנשים שמבקרים באופן דומה במדינות רבות בעולם. בניהן מדינות שלא יראו בעין יפה (בלשון המעטה) חותמת של מדינת ישראל בדרכון ועלויות לא לאפשר כניסתו לשטחן או אף לעצרו.

הצעות למתן פתרון לקשיים שהוצגו:

למרות כל האמור לעיל אנו מבינים את תכלית התקנתם של הנהלים ואת הסיבה לדרישת היתר גם למומחה זר שמגיע לישראל למספר שעות עד מספר ימים, בשל הצורך של המדינה לדעת אודות מומחה זר ששוהה בתחומה, ולכן אנו מציעים פתרון שעשוי לענות על הצרכים של כל הצדדים ללא פגיעה בתכלית החוק מחד ולא בצורך הדחוף של העסקים מאידך.

אנו מציעים, שהעסקים ימסרו תצהיר בו פירוט המקרה ופרטי המומחה כפי שימסרו ע"י היצרן או נותן השירות בחו"ל. התצהיר יחסוך מהעסק את זמן ההמתנה לקבלת אישור אקטיבי מאת רשות האוכלוסין, אישור שקבלתו מותנית בהמתנה של מספר ימים. המתנה כני"ל כאמור, אינה עולה בקנה אחד עם הצורך המידי של העסק בהבאת המומחה הזר.

כמו כן, תצהיר כאמור, יחסוך את עלויות האגרה שכפי שהוצג לעיל עלולה להוות הכבדה משמעותית על העסק ועלולה להגיע לעיתים לסכומים של עשרות אלפי שקלים בחודש לעסק בודד.

אנו מציעים לאפשר ביקור קצר של עד שלושה ימים, של טכנאי מומחה זר שמגיע לצורך דחוף וזאת ללא קבלת היתר מראש אלא בדיעבד.

אנו מציעים למצוא מנגנון אחר במקום חותמת בדרכון כגון מסמך נפרד כפי שמונפק לאזרחי ישראל במעבר הגבול.

אנו מבקשים לתת מענה לימים שאינם ימי עבודה (סופי שבוע, חגים חופשות מרוכזות וכיו"ב). בימים אלו יש לקבוע שיינתן היתר בדיעבד ובתנאי שהבקשה תוגש במועדה.

נשמח לעמוד לרשותכם להבהרות נוספות ככל שיידרש ולהופיע בפני הצוות הבינמשרדי בטרם יגיש את מסקנותיו והצעותיו.

בברכה,

חנה לאידר שניידר
מנהלת תחום ענפי